

Sprawozdanie z realizacji
„Programu Działań na Rzecz Osób Starszych
w Mieście Tarnowie na lata 2015 – 2020”
w 2018 roku

Tarnów, marzec 2019 r.

1. Wstęp.

Program Działań na Rzecz Osób Starszych w Mieście Tarnowie na lata 2015–2020 powstał w celu określenia warunków bytowych i potrzeb osób starszych powyżej 60 roku życia oraz podejmowania działań, które w sposób planowy i celowy wpłyną na poprawę jakości ich życia w Tarnowie.

Tarnowski samorząd, zgodnie z przyjętymi ogólnopolskimi założeniami, podejmuje działania mające na celu wieloaspektowe wsparcie seniorów oraz podtrzymywanie ich aktywności społecznej, a tym samym przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu tej grupy wiekowej. Główne kierunki działań na rzecz osób starszych w Tarnowie zostały określone w dwóch kluczowych dokumentach: „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Tarnowa na lata 2017–2020” oraz w „Strategii Rozwoju Miasta – Tarnów 2020”. Trzecim celem strategicznym określonym w „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Tarnowa na lata 2017–2020” jest *Rozbudowa systemu wsparcia długotrwale i przewlekle chorych, niepełnosprawnych i starszych mieszkańców miasta*. W założeniu Tarnów ma być miastem poprawiającym komfort życia mieszkańców, również osób starszych, zaspokajającym ich potrzeby i stwarzającym im możliwości rozwoju.

Program wpisuje się również w „Obszar II – Komfort Życia, Cel Strategiczny: Tarnów - komfortowy, przyjazny dla mieszkańca, 2.6.5 Poprawa poczucia bezpieczeństwa publicznego: rozbudowa systemu opieki nad osobami starszymi”, ujęty w „Strategii Rozwoju Miasta – Tarnów 2020”.

Realizując założenia powyższych dokumentów Miasto Tarnów wspiera i promuje te inicjatywy, które mają na celu pogłębianie wiedzy, rozwój pasji i zainteresowań osób starszych oraz wpisują się w koncepcję edukacji ustawicznej i przyczyniają się do wzrostu kapitału społecznego tej grupy mieszkańców miasta. Szczególnie wartościowe są projekty realizowane przy współpracy różnych instytucji i organizacji pozarządowych, które sprzyjają integracji seniorów pochodzących z różnych środowisk oraz rozbudowie potencjalnej sieci wsparcia.

2. Realizacja priorytetów Programu.

Celem głównym Programu Działań na Rzecz Osób Starszych w Mieście Tarnowie na lata 2015–2020 jest tworzenie warunków do pełnego, indywidualnego rozwoju i zaspokajania potrzeb osób starszych we wszystkich sferach i na każdym etapie życia, gwarantujących pełne uczestnictwo tych osób w życiu społecznym.

2.1. Priorytet I.: Tworzenie optymalnych warunków ukierunkowanych na utrzymanie i poprawę zdrowia osób starszych.

Cele szczegółowe:

1. Poprawa dostępności do usług medycznych, w tym rehabilitacyjnych dla osób starszych.
2. Utrzymanie i poprawa sprawności psychofizycznej osób starszych.
3. Rozwój systemu opieki długoterminowej.
4. Edukacja i promowanie zdrowego stylu życia wśród osób starszych.

Wskaźnik	Wartość wskaźnika
Liczba beneficjentów badań profilaktycznych i programów zdrowotnych	2.477
Liczba łóżek w Zakładach Opiekuńczo – Leczniczych	83 (finansowane ze środków NFZ)
Liczba łóżek geriatrycznych	0
Liczba miejsc w hospicjum stacjonarnym	0

2.1.1. Opieka zdrowotna

Na terenie miasta Tarnowa funkcjonują dwie placówki leczenia zamkniętego, Szpital Wojewódzki im. św. Łukasza i Specjalistyczny Szpital im. E. Szczeklika oraz liczne placówki leczenia otwartego zapewniające mieszkańcom opiekę medyczną w zakresie leczenia podstawowego i specjalistycznego. W stanach nagłego zagrożenia życia i zdrowia pomoc zabezpiecza Powiatowa Stacja Pogotowia Ratunkowego w Tarnowie. Finansowanie świadczeń gwarantowanych zapewnia Narodowy Fundusz Zdrowia. Gminie Miasta Tarnowa podlegają 3 podmioty lecznicze: Specjalistyczny Szpital im. E. Szczeklika, Zespół Przychodni Specjalistycznych Sp. z o.o. oraz Mościckie Centrum Medyczne Sp. z o.o.

Specjalistyczny Szpital im. E. Szczeklika w Tarnowie od października 2017 r. znajduje się w systemie podstawowego szpitalnego zabezpieczenia świadczeń opieki zdrowotnej (tzw. „sieci szpitali”). Fakt ten gwarantuje bezpieczeństwo funkcjonowania Szpitala w perspektywie wieloletniej. Specjalistyczny Szpital im. Edwarda Szczeklika jako jeden z dwóch podmiotów w Tarnowie zabezpiecza także nocną i świąteczną opiekę zdrowotną dla mieszkańców Tarnowa i okolic. Szpital jest jednym z większych podmiotów publicznych w Tarnowie. Zatrudnia prawie 900 osób, w tym m.in.: 166 lekarzy, 354 pielęgniarek i położnych, 87 diagnostów i techników medycznych. Przychody Szpitala z tytułu prowadzonej działalności wyniosły w 2018 r. 88 mln zł. Szpital od 14 lat corocznie osiąga dodatni wynik finansowy i nieustannie się rozwija. W 2018 r. na inwestycje przeznaczone zostały środki w wysokości 3,9 mln zł (w tym 0,5 mln zł stanowiła dotacja Gminy Miasta Tarnowa). Przeprowadzona została modernizacja części Pawilonu Chirurgii, w którym mieszczą się

oddziały zabiegowe: ginekologii, ortopedii oraz chirurgii ogólnej. Przy każdym z oddziałów, na trzech kondygnacjach, znajdowały się sale operacyjne. Od 2016 r. cała działalność operacyjna Szpitala jest skoncentrowana w nowoczesnym Pawilonie Zabiegowym. Obecna modernizacja wiązała się z zagospodarowaniem pomieszczeń po salach operacyjnych – zlokalizowanych na parterze (przy oddziale ginekologii) oraz na I piętrze (przy oddziale ortopedii). Zostały one zaadaptowane na ginekologiczną izbę przyjęć i poradnię ginekologiczną – położniczą oraz poprawę warunków lokalowych oddziału ortopedii. W budynku krwiodawstwa dobudowana została winda zewnętrzna. Zlokalizowanie w nim (z końcem 2017 roku) nocnej i świątecznej opieki medycznej wymagało stworzenia ułatwień dla osób niepełnosprawnych. Wybudowany został kolejny duży parking na terenie Szpitala, zlokalizowany za Pawilonem II od ul. Słonecznej. Nowy parking o powierzchni 3.150 m² posiada 120 miejsc postojowych. Łączna ilość miejsc postojowych wynosi 340 – powinno to rozwiązać problemy pracowników oraz pacjentów i ich rodzin.

Do Szpitala został zakupiony nowoczesny sprzęt i aparatura medyczna dla potrzeb oddziałów, bloku operacyjnego i pracowni diagnostycznych. W 2018 r. rozpoczął się kolejny etap rozwoju Szpitala – budowa nowego pawilonu łóżkowego z przeznaczeniem na Centrum Chorób Serca. Wyłoniono wykonawcę tej największej od lat inwestycji i rozpoczęto prace projektowe. Centrum powstanie na bazie obecnie funkcjonujących oddziałów: kardiologii i elektroterapii oraz kardiologii inwazyjnej, a także pracowni diagnostycznych i poradni specjalistycznych. Nowy pawilon zostanie zlokalizowany od ul. Starodąbrowskiej, w jednej linii z powstałym w 2015 r. pawilonem zabiegowym. Zostanie on również skomunikowany przeziątką z pozostałymi pawilonami szpitalnymi. Rozwiązania, które zostały przyjęte w projekcie sprawią, że znacząco rozszerzone zostaną możliwości diagnostyczno – terapeutyczne pionu kardiologii oraz nastąpi zdecydowana poprawa warunków hospitalizacji pacjentów. Pacjenci po zawałach serca będą objęci opieką koordynowaną – w jej różnych formach. Kadra medyczna uzyska znacznie lepsze warunki pracy. Na inwestycję Szpital pozyskał prawie 60% dofinansowania zewnętrznego tj. Unii Europejskiej (ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014–2020) oraz Gminy Miasta Tarnowa. Pawilon powstanie do końca 2020 r., dokładnie 40 lat po ostatnim nowo oddanym do użytku pawilonie łóżkowym Szpitala – Pawilonie nr II.

Zespół Przychodni Specjalistycznych (ZPS) jest największą placówką ambulatoryjnego leczenia specjalistycznego w Tarnowie i subregionie. ZPS na bieżąco dokonuje zakupów nowoczesnego sprzętu diagnostycznego w miejsce wyeksploatowanego sprzętu medycznego, jak również w celu dostosowania oferty do potrzeb lokalnego rynku i wymogów Narodowego Funduszu Zdrowia. W swojej bogatej ofercie oprócz poradni specjalistycznych posiada poradnię lekarza podstawowej opieki, przychodnię stomatologiczną, przychodnię zdrowia psychicznego, przychodnię rehabilitacyjną, domowe leczenie tlenem. Przychodnia swoje usługi świadczy na rzecz mieszkańców Tarnowa i subregionu. W 2018 r. wykonano łącznie 226.929 porad lekarskich w ramach ambulatoryjnej opieki specjalistycznej, 7.137 w ramach lekarskiej opieki rehabilitacyjnej, 9.077 w ramach poradni lekarza podstawowej opieki zdrowotnej, 17.666 w ramach poradni zdrowia psychicznego, 20.692 usług stomatologicznych oraz 201.341 zabiegów fizykoterapeutycznych. Zrealizowano 13.435 osobodni w oddziałach dziennych z zakresu psychiatrii i rehabilitacji oraz tlenoterapii w warunkach domowych i 258 zabiegów w chirurgii jednego dnia. W 2018 r. zakupiono sprzęt do zabiegów endoskopii, kabinę do

fototerapii, system terapeutyczny UVA i UVB, tonometr bezdotykowy z pachymetrem bezdotykowym, ultrasonograf, ultrasonograf przenośny, ssak akumulatorowy, aparat do EKG, kardiomonitor, aparat do infiltracji, dwie wirówki oraz unit stomatologiczny. Koszt zakupów wyniósł 1.164.567,12 zł. Placówka stale dokonuje modernizacji przychodni chcąc polepszyć komfort wykonywanej pracy. W 2018 r. wykonano nowe pomieszczenie higieniczno – sanitarne przy nowo powstałym gabinecie urologicznym oraz przy Pracowni Endoskopii. Na parterze przychodni dostosowano nowy gabinet stomatologiczny pod stomatologię zachowawczą w celu usprawnienia pracy specjalistów. Koszt remontów wyniósł 47.324,31 zł. Zespół Przychodni Specjalistycznych organizuje akcje zdrowotne mające na celu rozpropagowanie zdrowia wśród mieszkańców subregionu tarnowskiego.

Mościckie Centrum Medyczne świadczy usługi z zakresu podstawowej i specjalistycznej opieki zdrowotnej, opieki długoterminowej (zakład opiekuńczo – leczniczy), opieki psychologicznej i medycyny pracy. Usługami medycznymi obejmuje mieszkańców Tarnowa i okolicznych gmin. Nakłady inwestycyjne Mościckiego Centrum Medycznego w 2018 r. wyniosły łącznie 2,8 mln zł. W ramach planu obejmującego inwestycje, modernizację i remonty, placówka zrealizowała zadania takie jak: zakup sprzętu komputerowego, zakup sprzętu medycznego na kwotę 171.567,26 zł, w tym: KTG dla poradni ginekologicznej, elektrokardiograf dla poradni medycyny sportowej, radiografię cyfrową dla poradni stomatologicznej, Ugul wraz z osprzętem dla ZOL, w tym: 150.412 zł dla wyposażenia Zakładu Opiekuńczo Leczniczego oraz wykonania prac remontowo – budowlanych, które na koniec 2018 r. wyniosły 2.484.165,51 zł.

W 2018 r. w Mościckim Centrum Medycznym udzielono łącznie 99.047 porad lekarskich i psychologicznych, w tym m.in.: 47.097 porad z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej oraz 8.567 porad z zakresu medycyny pracy. Wchodzący w skład Mościckiego Centrum Medycznego Zakład Opiekuńczo – Leczniczy stacjonarną opieką długoterminową w ramach umowy z Narodowym Funduszem Zdrowia, komercyjnie oraz w ramach projektu UE „Pomocna Dłoń” objął 167 pacjentów, dysponując bazą 81 łóżek i od sierpnia 2018 r. realizując 23.852 osobodni. Wykonano 108.953 zabiegów z zakresu rehabilitacji leczniczej. Ponadto wykonano łącznie 13.628 badań w zakresie diagnostyki obrazowej (RTG, Mammografia, USG).

Aktualnie na terenie Tarnowa działają dwa zakłady opiekuńczo – lecznicze tj. Zakład Opiekuńczo – Leczniczy w strukturze Specjalistycznego Szpitala im. E. Szczeklika, zlokalizowany przy ul. Szpitalnej 53. Znajduje się on w budynku Domu Pomocy Społecznej im. Św. Brata Alberta, dysponujący bazą 31 łóżek. Zakład Opiekuńczo–Leczniczy w strukturze Mościckiego Centrum Medycznego zlokalizowany przy ul. Kwiatkowskiego 15, dysponujący łącznie bazą 81 łóżek, w tym 52 łóżek finansowanych ze środków NFZ, 6 łóżek funkcjonujących w ramach programu „Pomocna Dłoń” i 23 łóżka komercyjne.

Ze względu na brak hospicjum stacjonarnego w Tarnowie mieszkańcy miasta mogą korzystać z placówek znajdujących się w pobliżu Tarnowa, posiadających kontrakt z Narodowym Funduszem Zdrowia (w Dąbrowie Tarnowskiej, Brzesku i Stróżach). Ponadto w ramach zadania „Program opieki domowej dla obłożnie i terminalnie chorych – prowadzenie wypożyczalni sprzętu medycznego i rehabilitacyjnego” realizowanego na zlecenie Gminy Miasta Tarnowa przez Tarnowskie Hospicjum Domowe im. bł. F. Ozanama,

ul. Krakowska 41, prowadzona jest bezpłatna wypożyczalnia sprzętu medycznego i rehabilitacyjnego dla obłożnie i terminalnie chorych mieszkańców Tarnowa.

2.1.2. Programy polityki zdrowotnej

1. W 2018 r. na zlecenie Gminy Miasta Tarnowa podmioty lecznicze wykonywały bezpłatne szczepienia ochronne przeciw grypie u osób powyżej 60 roku życia. Miasto przeznaczyło na ten cel 100.000 zł. W czasie realizacji zadania zaszczepiono 2.367 osób starszych.
2. Osoby starsze zamieszkałe na terenie miasta Tarnowa mogły również w 2018 r. skorzystać z niżej wymienionych programów polityki zdrowotnej, współfinansowanych ze środków budżetowych Gminy Miasta Tarnowa, realizowanych przy współpracy z organizacjami pozarządowymi:
  - Rehabilitacja domowa osób przewlekle i obłożnie chorych z powodu chorób narządu ruchu lub powodujących dysfunkcję narządu ruchu (reumatoidalne zapalenie stawów i inne przewlekłe schorzenia narządu ruchu lub stwardnienie rozsiane). W ramach Programu prowadzony był cykl rehabilitacji ogólnousprawniającej poprawiającej sprawność, zmniejszającej dolegliwości bólowe i normalizującej napięcie mięśniowe u chorych. Realizatorami Programu w 2018 r. były trzy organizacje pozarządowe: Polskie Towarzystwo Walki z Kalectwem Oddział w Tarnowie, Stowarzyszenie „Aktywni dla Zdrowia” i Polskie Towarzystwo Stwardnienia Rozsianego Oddział w Tarnowie. Działaniami Programu objęto łącznie 66 osób. Gmina Miasta Tarnowa przeznaczyła na ten cel 56.000 zł.
  - Rehabilitacja medyczna ogólnoustrojowa poprawiająca sprawność manualną i lokomocję u osób ze znacznie ograniczoną sprawnością ruchową spowodowaną przewlekłą chorobą. W ramach Programu prowadzona była rehabilitacja ogólnoustrojowa. Realizatorami w 2018 r. były dwie organizacje pozarządowe: Polskie Towarzystwo Walki z Kalectwem Oddział w Tarnowie oraz Tarnowskie Zrzeszenie Sportowe Niepełnosprawnych „START”. Działaniami Programu objęto łącznie 34 osoby, z tego 18 osób starszych. Gmina Miasta Tarnowa przeznaczyła na ten cel 19.000 zł.
  - Rehabilitacja psychofizyczna i profilaktyka kobiet po mastektomii. W ramach Programu odbywały się ćwiczenia gimnastyczne i zabiegi rehabilitacyjne. Realizatorem w 2018 r. było Stowarzyszenie „Klub Amazonka”. Działaniami Programu objęto 46 osób. Gmina Miasta Tarnowa przeznaczyła na ten cel 13.000 zł.
3. Osoby w starszym wieku mogły również brać udział w programach profilaktycznych finansowanych przez Narodowy Fundusz Zdrowia:
  - Program profilaktyki raka piersi – skierowany do kobiet w wieku 50–69 lat. W ramach Programu bezpłatnie wykonywano badanie mammograficzne (bez konieczności posiadania skierowania). Kobiety z określonej grupy wiekowej mogły zgłaszać się do jednej z dwóch placówek: Szpitala Wojewódzkiego im. św. Łukasza lub Mościckiego Centrum Medycznego.
  - Program profilaktyki gruźlicy – adresatami były osoby dorosłe, zapisane do pielęgniarki podstawowej opieki zdrowotnej, nie posiadające w dotychczasowym wywiadzie rozpoznanej gruźlicy. Badania skierowane były do osób, które miały bezpośredni kontakt z osobami z już rozpoznaną gruźlicą lub u których stwierdzono przynajmniej jedną

z okoliczności przyczyniających się do rozwoju choroby (bezrobocie, niepełnosprawność, obciążenie długotrwałą chorobą, problemem alkoholowym lub narkomanią, bezdomność). Zagrożenie chorobą sprawdzane było podczas wywiadu przeprowadzonego przez pielęgniarkę podstawowej opieki zdrowotnej. Osoby, które miały kontakt z chorym na gruźlicę, bądź wobec których istnieją inne przesłanki, mogły się zgłosić bez skierowania do pielęgniarki podstawowej opieki zdrowotnej, do której złożyli deklarację wyboru. W uzasadnionych przypadkach pacjenci kierowani byli do lekarza, który zlecał szczegółowe badania.

2.1.3. Małopolski Tele-Anioł

Program Małopolski Tele-Anioł ma na celu poprawę jakości życia osób niesamodzielnych poprzez realizację działań na rzecz rozwoju usług opiekuńczych i sąsiedzkich w miejscu zamieszkania oraz usług wykorzystujących nowoczesne technologie informacyjno-komunikacyjne, które umożliwią osobom niesamodzielnym jak najdłuższe bezpieczne pozostanie w ich własnym środowisku. W ramach projektu zostało uruchomione Centrum Teleopieki, a osoby niesamodzielne, starsze lub niepełnosprawne, zakwalifikowane do udziału w projekcie otrzymują tzw. opaskę bezpieczeństwa z przyciskiem SOS i kartą SIM, która umożliwi im całodobowe połączenie głosowe z Centrum i możliwość wezwania pomocy w przypadku zagrożenia życia, zdrowia lub bezpieczeństwa. Równocześnie część uczestników projektu może otrzymać wsparcie w postaci usług opiekuńczych oraz sąsiedzkich usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania (przydzielonych w zależności od potrzeb i stopnia niesamodzielności).

Województwo Małopolskie realizuje projekt w partnerstwie z Caritas Diecezji Kieleckiej oraz Stowarzyszeniem Europejski Instytut Rozwoju Regionalnego z Suchej Beskidzkiej. Projekt realizowany jest od lutego 2018 r. do 31 stycznia 2021 r., i podzielony został na dwie tury, gdzie 1 tura naboru zakończyła się w grudniu 2018 r. Gmina Miasta Tarnowa przystąpiła do współpracy z Województwem Małopolskim w czerwcu 2018 r. Od tej pory osoby zainteresowane udziałem w projekcie mogły (i nadal mogą) uzyskać pomoc w wypełnieniu formularza zgłoszeniowego oraz zdobyć dodatkowe informacje dotyczące projektu na terenie Urzędu Miasta Tarnowa – w Wydziale Zdrowia i Polityki Społecznej ul. Goldhammera 3. Szczegółowych informacji dla osób zainteresowanych uczestnictwem w projekcie udzielają także pracownicy Biura Projektu Małopolskiego Tele-Anioła – w Departamencie Zdrowia i Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego w Krakowie.

Wszelkie informacje dotyczące całego projektu zawarte są na stronie internetowej w <https://www.malopolska.pl/teleaniol>. O projekcie zostały również powiadomione inne instytucje m.in: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowie, podmioty lecznicze działające na terenie miasta Tarnowa oraz organizacje pozarządowe, które niosą pomoc osobom starszym, schorowanym i potrzebującym wsparcia. Podczas pierwszej tury naboru kilkadziesiąt osób z terenu Gminy Miasta Tarnowa skorzystało z tej pomocy.

2.2. Priorytet II.: Pomoc, wsparcie i zapewnienie osobom starszym bezpieczeństwa socjalnego.

Cele szczegółowe:

1. Wsparcie osób starszych w ich środowisku zamieszkania.

2. Rozwój systemu opieki nad osobami starszymi niemogącymi samodzielnie funkcjonować w swoim środowisku.
3. Opracowanie, promocja i koordynacja systemu ulg adresowanych do seniorów.
4. Wspieranie rodzin osób starszych.
5. Wspieranie rozwoju „srebrnej gospodarki” – nowoczesnego rynku usług i produktów przyjaznych osobom starszym w celu zaspokajania ich potrzeb konsumpcyjnych, bytowych oraz zdrowotnych.

Wskaźnik	Wartość wskaźnika
Liczba seniorów korzystających ze świadczeń Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tarnowie	1.670
Liczba seniorów przebywających w ośrodkach wsparcia dziennego i klubach seniora	835
Liczba seniorów przebywających w placówkach całodobowego wsparcia	314
Liczba posiadaczy Kart Tarnowskiego Seniora	2.769 (437 w 2018 r.)
Liczba podmiotów będących partnerami programu Karta Tarnowskiego Seniora	77 (4 w 2018 r.)

2.2.1. Działalność Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej na rzecz osób starszych.

W 2018 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowie, w ramach priorytetu II „Programu Działań na Rzecz Osób Starszych w Mieście Tarnowie na lata 2015–2020”, podjął szereg działań mających na celu zapewnienie osobom starszym dostępu do dóbr i usług umożliwiających im pełne uczestnictwo w życiu społecznym.

1) Udzielanie przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowie pomocy finansowej i rzeczowej osobom starszym, znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej.

Wysokość środków finansowych przeznaczonych na pomoc materialną i pozamaterialną dla osób starszych, wynikających z ustawy o pomocy społecznej, obrazuje poniższa tabela:

Lp.	Rodzaj świadczenia	Liczba osób powyżej 60 roku życia	Wysokość wypłaconych świadczeń w 2018 r. (w zł)
1.	Zasiłki stałe	174	855.346,16
2.	Zasiłki okresowe	111	124.390,32
3.	Zasiłki celowe	461	242.994,29
4.	Zasiłki celowe specjalne	351	182.696,12
5.	Składki na ubezpieczenie zdrowotne	140	69.250,32
6.	Pomoc rzeczowa (opał)	242	214.020
7.	Pomoc w formie posiłku lub świadczenia pieniężnego na zakup posiłku w ramach	318	264.059,42

	realizacji programu osłonowego „Pomoc Gminy Miasta Tarnowa w zakresie dożywiania na lata 2014-2020”		
--	---	--	--

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowie

2) Zwiększenie liczby ośrodków wsparcia dziennego - domów dziennego pobytu i klubów samopomocy oraz klubów seniora.

Dom Pomocy Społecznej im. Świętego Brata Alberta w Tarnowie świadczy usługi opiekuńcze dla osób w nim niezamieszkujących (Dział – Dom Dziennego Pobytu). Z usług tego typu korzystają osoby o obniżonej sprawności psychofizycznej, które z uwagi na zaawansowany wiek, stan zdrowia lub skomplikowaną sytuację rodzinną wymagają wsparcia w organizacji życia codziennego. Osoby korzystające z tych usług mają zapewnione posiłki (śniadania, obiady), a także zajęcia rekreacyjno – kulturalne, zajęcia w ramach terapii zajęciowej, służące utrzymaniu sprawności psychofizycznej zgodnie z wiekiem, zajęcia nauki i obsługi komputera, terapię ruchem (zajęcia choreograficzne i taniec) oraz zabiegi fizykoterapeutyczne. Dział – Dom Dziennego Pobytu dysponuje 50 miejscami, które w 2018 r. były w pełni wykorzystane. Łącznie z oferty Domu skorzystało 65 osób (w tym 59 osób po 60 roku życia).

Na terenie miasta działa także środowiskowy dom samopomocy typu C oraz od 1 września 2017 r. typu A, którego prowadzenie Gmina Miasta Tarnowa powierzyła w drodze otwartego konkursu: Spółdzielni Socjalnej BioVitaMed z siedzibą w Tarnowie, ul. Słowackiego 6.

Spółdzielnia Socjalna BioVitaMed prowadzi środowiskowy dom samopomocy typu C pod nazwą „Zielona Przystań”, w budynku przy ul. Piotra Skargi 29 a, przeznaczony dla 25 osób wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych (osób z demencją starczą, otępieniem, zaburzeniami natury psychicznej, zaburzeniami adaptacyjnymi, organiczną zmianą nastrojów, a także chorobami Alzheimera i Parkinsona i innych) oraz od 1 września 2017 r. typ A przeznaczony dla 20 osób przewlekłe psychicznie chorych. Celem działalności „Zielonej Przystani” jest przede wszystkim udzielenie wsparcia osobom mającym poważne trudności w życiu codziennym, wymagającym pomocy i opieki niezbędnej do życia w środowisku rodzinnym i społecznym, poprzez wspomaganie rozwoju psychofizycznego i społecznego, rozwój zainteresowania otaczającym światem, poznawanie rzeczy, zjawisk i procesów w nim zachodzących oraz związków przyczynowo – skutkowych, rozwój indywidualnych uzdolnień i zainteresowań, udział w życiu społecznym, utrzymanie dobrej kondycji psychicznej, maksymalne usprawnienie psychofizyczne oraz rehabilitację funkcji poznawczych. Zajęcia odbywają się w pracowniach: gospodarstwa domowego, samoobsługi, rękodzielniczo – plastycznej, rekreacyjno – rehabilitacyjnej i relaksacyjnej.

W 2018 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowie wydał 6 nowych decyzji administracyjnych, kierujących uczestników do Środowiskowego Domu Samopomocy „Zielona Przystań” typ C (wszystkie osoby powyżej 60 roku życia). Łącznie w 2018 r. przebywało tam 30 osób. Ponadto wydano 7 decyzji administracyjnych kierujących do uczestnictwa w Środowiskowym Domu Samopomocy „Zielona Przystań” typ A (z czego 7 osób korzystających jest powyżej 60 roku życia).

3) Zwiększenie dostępności do usług opiekuńczych.

Dostęp do usług opiekuńczych jest oferowany osobom samotnym, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób. Osoby, które są tej pomocy pozbawiane przyznawana jest pomoc w formie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Poniższa tabela przedstawia wysokość kwot wydatkowanych na ten cel oraz ilość osób objętych tym świadczeniem:

Lp.	Rodzaj świadczenia	Liczba osób powyżej 60 roku życia	Kwota wydatkowana w 2018 r. (w zł)
1.	Usługi opiekuńcze	524	3.354.527,45
2.	Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi	8	106.731

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowie

W 2018 r. usługi opiekuńcze realizował jeden podmiot: Nadzieja Opieka Pielęgniarstwo Rehabilitacja Sp. z o.o., ul. Chopina 9 w Koninie (lider konsorcjum) oraz Stowarzyszenie Opiekuńcze „Nadzieja”, ul. Kolorowa 6, w Lublinie (członek konsorcjum). Świadczenie w formie usług opiekuńczych obejmowało pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, pielęgnację oraz w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem, a w przypadku specjalistycznych usług opiekuńczych dostosowane było do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia (choroba psychiczna).

4) Wprowadzenie usług w miejscu zamieszkania dla osób starszych po przebytej hospitalizacji, umożliwiającym dalsze funkcjonowanie w środowisku.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowie w ramach realizowanych usług opiekuńczych świadczył pomoc w formie podstawowych usług opiekuńczych dla osób po przebytej hospitalizacji. Podejmowane przez opiekunki środowiskowe działania miały na celu dążenie do prawidłowej realizacji przez osoby starsze, które powrócą do środowiska zamieszkania po zakończonej hospitalizacji, stosownych zaleceń lekarskich, w tym: regularnego przyjmowania leków, przestrzegania terminów kontrolnych wizyt lekarskich, wykonywania zleconych badań i zabiegów. Realizacja usług opiekuńczych pozwala również na utrzymanie kontaktów społecznych oraz utrzymanie najbliższego otoczenia w czystości.

5) Zatrudnienie w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej asystenta osoby starszej.

W 2018 r. w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Tarnowie nie odnotowano zapotrzebowania na asystenta osoby starszej. Funkcję tę w wielu przypadkach pełnią opiekunki środowiskowe, które dają osobom starszym poczucie bezpieczeństwa.

6) Stworzenie kompleksowego zabezpieczenia osoby w okresie oczekiwania na umieszczenie w domu pomocy społecznej.

W czasie oczekiwania na miejsce w domu pomocy społecznej Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej organizuje w miejscu zamieszkania wsparcie w formie usług opiekuńczych.

7) Zapewnienie miejsc oraz utrzymanie standardu usług w domach pomocy społecznej prowadzonych przez Gminę Miasta Tarnowa.

Osoby wymagające całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, nie mogące samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu są kierowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowie do domów pomocy społecznej.

W 2018 r. na terenie miasta Tarnowa funkcjonowały dwa domy pomocy społecznej, w których przebywają osoby starsze:

- *Dom Pomocy Społecznej im. św. Brata Alberta w Tarnowie*, ul. Szpitalna 53 (organ prowadzący: Gmina Miasta Tarnowa, liczba miejsc statutowych – 164, z czego 154 dla osób przewlekle somatycznie chorych, a 10 dla osób w podeszłym wieku). Pensjonariuszami Domu są osoby o różnych schorzeniach i stopniu niepełnosprawności. Większość mieszkańców wymaga całkowitej pielęgnacji i opieki, karmienia, ubierania. Opiekę lekarską nad mieszkańcami sprawuje zatrudniony lekarz rodzinny.

- *Dom Pomocy Społecznej w Tarnowie*, ul. Czarna Droga 48 (organ prowadzący: Gmina Miasta Tarnowa, liczba miejsc statutowych – 87 przeznaczonych dla osób w podeszłym wieku). Dom zapewnia swoim mieszkańcom zaspokojenie potrzeb bytowych, całodobową opiekę, rehabilitację i uczestnictwo w zajęciach terapeutycznych. W Domu przebywają osoby o różnych schorzeniach i stopniu niepełnosprawności.

Nazwa Domu	Liczba umieszczonych osób
Dom Pomocy Społecznej im. św. Brata Alberta w Tarnowie, ul. Szpitalna 53	58
Dom Pomocy Społecznej w Tarnowie, ul. Czarna Droga 48	17

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowie

W 2018 r. w domach pomocy społecznej na terenie miasta Tarnowa umieszczono 75 osób w wieku powyżej 60 lat.

Poza domami pomocy społecznej prowadzonymi przez Gminę Miasta Tarnowa, na terenie miasta prowadzą działalność dwa niepubliczne domy pomocy społecznej.

- *Dom Pomocy Społecznej dla Dzieci, Młodzieży i Dorosłych Niepełnosprawnych Intellektualnie* przy ul. Robotniczej 4, prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia Św. Wincentego a Paulo – posiada 80 miejsc statutowych. Od grudnia 2017 r. zgodnie z decyzją Wojewody Małopolskiego nastąpiła zmiana profilu Domu, co za tym idzie Dom został przeznaczony dla 67 dzieci i młodzieży oraz 13 osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie. W 2018 r. Dom za zgodą Wojewody Małopolskiego zwiększył liczbę miejsc dla osób dorosłych. Obecnie dysponuje 65 miejscami dla dzieci młodzieży i 15 miejscami dla osób dorosłych.

- *Dom Pomocy Społecznej dla Osób Dorosłych Niepełnosprawnych Intellektualnie* przy ul. Modrzejewskiej 48, prowadzony przez Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób

z Niepełnosprawnością Intelektualną Koło w Tarnowie – placówka dysponuje 17 miejscami statutowymi.

Wymienione Domy posiadają stałe zezwolenie Wojewody Małopolskiego na prowadzenie działalności. Niepubliczne domy pomocy społecznej są finansowane z dotacji pochodzącej z budżetu państwa. Organizacje prowadzące niepubliczne domy pomocy społecznej są wyłaniane w drodze postępowania konkursowego.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowie kierował osoby wymagające całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności do domów pomocy społecznej na terenie innych powiatów. Potrzeba taka wynikała z konieczności umieszczenia osoby w domach pomocy społecznej dla osób przewlekle psychicznie chorych (za zgodą osoby zależnej oraz na skutek postanowień sądu), jak również ze względu na umożliwienie podtrzymania więzi rodzinnych w przypadku, gdy najbliższa rodzina osoby zależnej wymagającej opieki instytucjonalnej, prowadzi swoje centrum życiowe poza miastem Tarnów i posiada możliwość partycypacji w kosztach utrzymania w domu pomocy społecznej.

W 2018 r. do domów pomocy społecznej na terenie innych powiatów skierowano 19 osób. Poniesiona w 2018 r. przez Gminę Miasta Tarnowa odpłatność za pobyt w domach pomocy społecznej na terenie innych powiatów 100 mieszkańców Tarnowa (w tym 85 umieszczonych w domach pomocy społecznej dla osób psychicznie chorych) wyniosła 2.773.994 zł.

8) Prowadzenie w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Tarnowie Punktu Informacyjnego dla Seniorów.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowie prowadzi „Punkt Informacyjny dla Seniorów”, który ma na celu przeciwdziałanie marginalizacji, wykluczeniu cyfrowemu i poczuciu osamotnienia osób starszych poprzez włączenie seniorów w życie społeczne Miasta, udzielanie informacji o sposobach i możliwościach uzyskania wsparcia oraz umożliwienie nabycia nowych kompetencji społecznych.

Oferta Punktu skierowana jest do starszych mieszkańców miasta, będących na emeryturze, jak i aktywnych zawodowo. Wśród najważniejszych założeń działalności Punktu jest promowanie akcji organizowanych na rzecz tarnowskich seniorów oraz monitorowanie zasobów środowiska i proponowanie nowych form aktywizacji, wsparcia i pomocy. W Punkcie tarnowscy seniorzy mogą uzyskać informacje i porady na temat:

- sposobów i możliwości uzyskania wsparcia w zakresie pomocy społecznej, m. in.: kierowanie do domów pomocy społecznej, ośrodków wsparcia oraz przyznawanie usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania,
- wsparcie w zakresie psychicznych problemów starzenia się, w tym możliwość uzyskania porady prawnej lub psychologicznej,
- aktualnych wydarzeń, kursów, warsztatów, programów profilaktycznych, badań lekarskich itp., realizowanych na terenie Tarnowa,
- instytucji i organizacji działających na rzecz osób starszych, m.in.:
  - klubów seniora,
  - uniwersytetów trzeciego wieku,
  - stowarzyszeń.

W 2018 r. z projektu skorzystało łącznie 109 osób, z czego 87 powyżej 60 roku życia.

9) Praca socjalna prowadzona przez pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tarnowie.

Ważnym elementem wsparcia osób starszych jest praca socjalna prowadzona przez pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tarnowie.

W 2018 r. w ramach pracy socjalnej pracownicy podjęli liczne działania prowadzące do:

- poprawy stanu zdrowia poprzez:
  - pomoc w uzyskaniu świadczeń zdrowotnych,
  - pomoc w realizacji recept,
  - pomoc w załatwianiu wizyty lekarza w domu,
  - pomoc w rejestracji do lekarzy specjalistów,
  - współpracę z pracownikami placówek medycznych (lekarz, pielęgniarka środowiskowa),
  - edukację i profilaktykę w zakresie higieny zdrowotnej,
- zapewnienia opieki osobom starszym i niepełnosprawnym poprzez:
  - działania na rzecz zapewnienia opieki osobie starszej lub niepełnosprawnej,
  - działania interwencyjne w sytuacjach zaniedbania,
  - działania interwencyjne: wezwanie pogotowia ratunkowego, Policji, poszukiwanie rodziny osób wymagających opieki,
- wykorzystania uprawnień osób niepełnosprawnych poprzez:
  - pomoc w uzyskaniu orzeczenia o stopniu niepełnosprawności,
  - pomoc w uzyskaniu skierowania na turnus rehabilitacyjny,
  - pomoc w uzyskaniu dofinansowań z NFZ, fundacji itp., do zakupu sprzętów medycznych,
- poprawy funkcjonowania osób z zaburzeniami psychicznymi poprzez:
  - zapewnienie konsultacji psychiatrycznej / pomoc w rejestracji do lekarza psychiatry,
  - nawiązanie współpracy z Zespołem Leczenia Środowiskowego (bezpłatne wizyty domowe psychiatrów za zgodą osoby niepełnosprawnej),
  - monitorowanie procesu leczenia,
  - monitoring funkcjonowania w środowisku osoby z zaburzeniami psychicznymi,
  - kontakt z lekarzem i pracownikiem socjalnym szpitala psychiatrycznego,
  - wystąpienie do Poradni Zdrowia Psychicznego o wydanie zaświadczenia o stanie zdrowia klienta,
  - pomoc w sporządzeniu wniosku do Sądu o ubezwłasnowolnienie,
  - nawiązanie współpracy z rodziną osoby z zaburzeniami psychicznymi,
  - zawiadomienie Sądu o konieczności rozpoznania z urzędu sprawy przyjęcia do szpitala psychiatrycznego bez zgody klienta,
  - podejmowanie interwencji w środowisku na wniosek sąsiadów, spółdzielni mieszkaniowych w sprawie nieprawidłowego funkcjonowania w środowisku osób z zaburzeniami psychicznymi.

Nadmienić należy, że 12 grudnia 2018 r. po raz piąty zorganizowano „Opłatek Maltański”. W spotkaniu wzięło udział 100 osób, wśród których obecne były także osoby samotne powyżej 60 roku życia. Organizatorem był Związek Polskich Kawalerów Maltańskich oraz Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowie, którym wsparcia udzielili również liczni darczyńcy. Honorowy patronat nad wydarzeniem objął Biskup Tarnowski, Prezydent Związku Polskich Kawalerów Maltańskich oraz Prezydent Miasta Tarnowa.

Ponadto Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje projekty socjalne skierowane do osób starszych:

- „Punkt Informacyjno – Konsultacyjny dla Osób Niepełnosprawnych” – skierowany do wszystkich osób niepełnosprawnych mieszkających na terenie Miasta Tarnowa, ich rodzin oraz przyjaciół. Zadaniem Punktu jest aktywizacja społeczna i zawodowa, przeciwdziałanie marginalizacji i poczuciu osamotnienia osób niepełnosprawnych, a także wspieranie rodzin i przyjaciół osób niepełnosprawnych w sprawowaniu codziennej opieki i pielęgnacji. W punkcie można otrzymać informacje na temat form pomocy, instytucji działających na rzecz osób niepełnosprawnych a także aktualności dotyczących lokalnych wydarzeń. W 2018 r. punkt objął wsparciem 93 osoby z tego 51 powyżej 60 roku życia.
- „S.O.S. dla Życia” – projekt socjalny skierowany do samotnych osób starszych i niepełnosprawnych, otwarty na potrzeby całej tarnowskiej społeczności, nie tylko dla osób korzystających na co dzień ze świadczeń z pomocy społecznej. Głównym celem projektu socjalnego jest usprawnienie pracy służb medycznych podczas akcji ratunkowych, przeprowadzanych w mieszkaniu samotnej osoby starszej/niepełnosprawnej, poszerzenie zakresu form wsparcia, świadczonych przez MOPS w Tarnowie oraz przeciwdziałanie poczuciu osamotnienia i bezradności osób starszych/niepełnosprawnych. W 2018 r. w ramach projektu tut. Ośrodek przekazał osobom starszym 95 kart informacyjnych wraz z opakowaniem.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowie realizuje zapisy „Programu Działań na Rzecz Osób Starszych w Mieście Tarnowie na lata 2015 – 2020, świadcząc zarówno pomoc materialną, jak i pozamaterialną, mająca na celu wsparcie seniorów przez stworzenie optymalnych warunków do życia i funkcjonowania w społeczeństwie z uwzględnieniem potrzeb i stanu zdrowia.

2.2.2. Dom Pomocy Społecznej w Tarnowie przy ul. Czarna Droga 48.

DPS jest placówką o zasięgu ponadgminnym, zapewnia całodobową opiekę osobom, które ze względu na wiek i stan zdrowia nie mogą samodzielnie funkcjonować w środowisku. Dysponuje 87 miejscami przeznaczonymi dla osób starszych. DPS świadczy usługi bytowe, opiekuńcze i wspomagające dostosowane do indywidualnych potrzeb mieszkańców.

W ramach usług wspomagających, mieszkańcy mają do dyspozycji gabinet ze sprzętem do rehabilitacji. Seniorzy Domu mogą uczestniczyć w różnych formach terapii zajęciowej. Zajęcia mają charakter indywidualny oraz grupowy i obejmują: muzykoterapię, kulturoterapię, malarstwo, prace ręczne, silwoterapię, teatroterapię, biblioterapię, kinezyterapię, itp.

W minionym roku mieszkańcy brali również udział w:

- spotkaniach okolicznościowych w ramach integracji międzypokoleniowej z uczniami szkół podstawowych i ponadgimnazjalnych: zabawie karnawałowej, majówce, zabawie andrzejkowej, występach artystycznych, pożegnaniu jesieni przy ognisku, w ramach wolontariatu,
- biesiadzie integracyjnej dla mieszkańców Domu, podopiecznych z zaprzyjaźnionych domów pomocy społecznej i seniorów z Tarnowa zorganizowanej dzięki wsparciu sponsorów,
- konkursach plastycznych organizowanych dla osób niepełnosprawnych przez Galerię Aniołowo w Tarnowie,
- projekcie realizowanym w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Tarnowie, Filia Nr 8 pn.: „Książka na telefon”,

- projekcie realizowanym w Muzeum Okręgowym w Tarnowie pn.: „Muzeum dla Pensjonariuszy DPS”,
- biesiadach organizowanych przez zaprzyjaźnione domy pomocy społecznej w powiecie tarnowskim,
- wycieczkach turystycznych i imprezach kulturalnych organizowanych dla mieszkańców Tarnowa: spektaklach w Teatrze im. L. Solskiego w Tarnowie, Tarnowskim Tygodniu Seniora, obchodach Małopolskich Dni Osób Niepełnosprawnych.

W celu polepszenia standardu świadczonych usług, w 2018 r. poniesiono wydatki na:

- remonty w kwocie 47.372 zł w pomieszczeniach na parterze budynku: jadalnia, świetlica, hol, pomieszczenie biurowe, korytarz, wymiana oświetlenia,
- inwestycje w kwocie 248.559 zł obejmowały roboty remontowe w 14 pokojach mieszkalnych, pokoju biurowym i na korytarzu II piętra, z poszerzeniem wejścia do pokoi, wymianą instalacji elektrycznej i oświetlenia, remoncie natrysków w łazience, naprawy dachu oraz wykonanie dokumentacji projektowo – kosztorysowej na dobudowę szybu z windą osobową dla osób niepełnosprawnych poruszających na wózkach inwalidzkich,
- zakupy w kwocie 37.083 zł pozwoliły na naprawę wyeksploatowanych urządzeń: szafy chłodniczej, zamrażarki, pralki, kosi spalinowej; dodatkowo zakupiono łóżka rehabilitacyjne z materacami przeciwoleżynowymi (4 szt.), sprzęt pomocniczy do pielęgnacji mieszkańców: podnośnik kąpielowy, wózki prysznicowe, odzież i pościel dla mieszkańców.

2.2.3. Dom Pomocy Społecznej im. Świętego Brata Alberta w Tarnowie.

DPS jest miejską jednostką organizacyjną o zasięgu ponadgminnym. Dysponuje 154 miejscami dla osób przewlekle i somatycznie chorych oraz 10 miejscami dla osób w podeszłym wieku. Działalność Domu łączy całodobową opiekę nad mieszkańcami DPS oraz świadczenie usług opiekuńczych w Dziennym Domu Pobytu dla mieszkańców Tarnowa, którzy nie zamieszkują w DPS. Dom dysponuje 50 miejscami dziennego pobytu. Jest to forma pomocy w trybie dziennego wsparcia dla osób, które ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych.

W stacjonarnej placówce, oprócz sprawowania całodobowej opieki oraz zaspokajania niezbędnych potrzeb bytowych i opiekuńczych, prowadzona jest działalność rehabilitacyjna i terapeutyczna. Dla mieszkańców Domu i podopiecznych dziennego wsparcia do dyspozycji są sale gimnastyczne wyposażone w specjalistyczny sprzęt do ćwiczeń, a dla mieszkańców Domu także gabinet rehabilitacji, fizykoterapii i masażu, co sprzyja podnoszeniu sprawności fizycznej i utrzymaniu dobrej kondycji.

Wszystkie osoby korzystające z usług Domu mogą uczestniczyć w różnorodnych formach terapii zajęciowej. Zajęcia mają charakter indywidualny oraz grupowy i obejmują: arteterapię, silwoterapię, ergoterapię, muzykoterapię, biblioterapię i ludoterapię. Dodatkowo dla podopiecznych Dziennego Domu Pobytu prowadzone są zajęcia komputerowe w specjalnie przystosowanej i wyposażonej pracowni komputerowej. Mieszkańcom Domu, dzięki organizacji wycieczek i wyjść do placówek kulturalnych, stwarza się szansę na nawiązywanie i utrzymywanie nowych kontaktów społecznych.

W 2018 r. w ramach integracji międzypokoleniowej, zorganizowano wiele, spotkań m.in.:

- XVII Majówka integracyjna pn.: „Przybyli ułani pod okienko”, w której udział wzięli: Społeczność Domu, DDP, ZOL-u, Seniorzy miasta Tarnowa, członkowie PZERI, TWK, Seniorzy z zaprzyjaźnionych Domów Pomocy Społecznej, a także grupa wokalna z Pałacu Młodzieży,
- zabawa karnawałowa i andrzejkowa prowadzona we współpracy z alumunami Wyższego Seminarium Duchownego,
- międzypokoleniowe spotkania z okazji Dnia Babci i Dziadka, Dnia Kobiet, Dnia Seniora, wizyta przedszkoli, szkół, wolontariuszy,
- warsztaty kulinarne z przedszkolakami z okazji Tygodnia Zdrowia,
- integracyjne lekcje historii „Droga do niepodległości” spotkania z młodzieżą z Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 4 z Tarnowa,
- spotkania integracyjne w DPS: Nowodworze, Sieradza, Stróże, Wietrzychowice, przy ul. Czarna Droga w Tarnowie,
- spotkania i wspólna modlitwa w Wyższym Seminarium Duchownym w Tarnowie,
- piknik integracyjny w plenerze w Wietrzychowicach, Janowicach,
- zajęcia ruchowe w plenerze: Góra Świętego Marcina i Park Strzelecki,
- spotkania i spektakle w Teatrze im. Ludwika Solskiego w Tarnowie,
- udział w obchodach Małopolskich Dni Osób Niepełnosprawnych,
- warsztaty w „Galerii Aniołowo”,
- Mikołajki – spotkania, wesołe niespodzianki, przedstawienia prezentowane przez przedszkola, szkoły, wolontariuszy, alumnow Wyższego Seminarium w Tarnowie,
- cykliczne spotkania w klubie „Miszmasz” – klub dyskusyjny z elementami biblioterapii prowadzony przez panią bibliotekarkę zatrudnioną w Miejskiej Bibliotece Publicznej,
- celebracja i kultywowanie tradycji poprzez wspólne warsztaty rękodzielnicze wraz z młodzieżą i dziećmi przedszkolnymi z okazji Świąt Bożego Narodzenia i Wielkanocy, spotkania na śniadaniu wielkanocnym, spotkanie opłatkowe, wspólne kolędowanie m.in.: z Kumotrami, jasełka.

W 2018 r. w celu podniesienia standardu usług w Domu kontynuowano remont pokoi mieszkalnych. Koszt modernizacji pokoi wraz z wymianą instalacji oraz projektem wyniósł 265.741 zł. W 2019 r. planowana jest kontynuacja dalszych prac remontowych. Dodatkowo dokonano zakupu nowego wyposażenia pokoi – łóżka sterowane pilotem za kwotę 61.806 zł oraz łóżko kąpielowe za 11.900 zł. Wymieniona została również winda zewnętrzna – platforma za kwotę 63.720 zł.

2.2.4. Międzyosiedlowe Centra Aktywności Senioralnej.

Projekt został wyłoniony w ramach Budżetu Obywatelskiego Miasta Tarnowa na 2018 r. Międzyosiedlowe Centra Aktywności Senioralnej to wspólne, partnerskie przedsięwzięcie organizacji pozarządowych posiadających doświadczenie w realizacji projektów na rzecz seniorów, wyłonionych w otwartym konkursie ofert. Centra prowadzone są przez Stowarzyszenie Medycyna Polska – lidera projektu, Katolickie Centrum Edukacji Młodzieży KANA, Stowarzyszenie „Senior Na Czasie” oraz Stowarzyszenie „KANON”. Ich głównym zadaniem jest podnoszenie aktywności społecznej i fizycznej osób starszych. Seniorzy uczestniczą w warsztatach komputerowych, językowych, artystycznych, spotkaniach nordic walking, pilates lub fitness, wykładach dotyczących profilaktyki prozdrowotnej,

zajęciach usprawniających z fizjoterapeutą, spotkaniach z ciekawymi ludźmi, imprezach okolicznościowych oraz wycieczkach i wyjściach do kina czy teatru. W 2018 r. w zadaniu uczestniczyły 604 osoby. W ramach zadania zorganizowano Tydzień Tarnowskiego Seniora i VI Tarnowski Dzień Seniora. Zorganizowano konferencję otwartą dla mieszkańców Tarnowa pn.: „Bezpieczny Senior”. Ponadto odbyły się kampanie pn. „Senior Power” oraz „Wehikuł Czasu”. Kluby działające w ramach wszystkich czterech centrów były czynne 5 razy w tygodniu przez minimum 4 godziny dziennie.

Na realizację zadania w okresie od 19 lutego do 31 grudnia 2018 r. wydatkowanych zostało 400.000 zł pochodzących z budżetu Gminy Miasta Tarnowa, natomiast wkład osobowy organizacji wyniósł 43.050 zł.

2.2.5. Klub Seniora Gumniska i Klub Seniora im. Konstancji Sanguszkowej.

Klub Seniora Gumniska rozpoczął swoją działalność 1 lutego 2018 r. Na realizację zadania wydatkowano kwotę 9.889,02 zł. Pod tą nazwą Klub Seniora funkcjonował do końca kwietnia, natomiast od 1 maja rozpoczął działalność jako Klub Seniora im. Konstancji Sanguszkowej. Zadanie realizowane było przy ul. Gumniska 25 w Tarnowie. Klub Seniora im. K. Sanguszkowej był czynny od poniedziałku do piątku po 4 godziny dziennie. Wszystkie działania, które zostały podjęte miały na celu aktywizację oraz integrację seniorów, poszerzenie wiedzy z zakresu kultury, rozwój zainteresowań, aktywnego spędzania wolnego czasu oraz integracji środowiska senioralnego w mieście. W ciągu trwania zadania odbywały się bezpłatne wyjazdy integracyjne z przewodnikiem, podczas których seniorzy mogli zwiedzić sąsiadujące miejscowości. W Klubie odbywały się również zajęcia mające na celu poprawę sprawności intelektualnej uczestników, w tym zajęcia usprawniające, poprawiające kondycję seniorów. Ponadto Klubowicze aktywnie uczestniczyli w spotkaniach z przedstawicielami różnych organizacji. W ciągu trwania zadania odbyło się 12 takich spotkań. Zaproszeni goście informowali seniorów na temat ich praw, bezpieczeństwa w domu, na ulicy, itp. Seniorzy chętnie korzystali z fachowych porad, pomocy, materiałów, itp. W ciągu trwania zadania z oferty Klubu Seniora skorzystało 35 osób starszych zamieszkujących teren osiedla Gumniska – Zabłocie. Gmina Miasta Tarnowa na realizację zadania przeznaczyła 48.030,53 zł.

2.2.6. Subregionalne Centrum Wsparcia Opiekunów Nieformalnych Osób Niesamodzielných.

Centrum zlokalizowane przy ul. Sanguszków 28A będzie zapewniało usługi opieki zastępczej, umożliwiające czasowe przebywanie jednocześnie 15 osób niesamodzielných pod profesjonalną opieką w przypadku braku możliwości sprawowania opieki przez ich opiekunów. Dla osób które nie będą miały możliwości samodzielnie dojechać do Centrum zostanie zabezpieczona usługa transportu osób niesamodzielných z miejsca ich zamieszkania lub pobytu do Centrum i z powrotem. Jednostka będzie koordynowała również opiekę środowiskową i wsparcie w domach osób niesamodzielných, które ze względu na przeciwwskazania lekarskie nie mogą zostać przewiezione do ośrodka. W budynku jest również ulokowana wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego i pielęgnacyjnego, który będzie wypożyczany bezpłatnie. Łącznie wypożyczenia będzie wyposażona w kilkaset sztuk różnego rodzaju sprzętu rehabilitacyjno-pielęgnacyjnego oraz „opaski życia” z przyciskiem alarmowym. Opiekunowie osób niesamodzielných otrzymają wsparcie w postaci warsztatów, szkoleń, grup wsparcia

i indywidualnego poradnictwa, szkoleń e-learningowych dostępnych na portalu internetowym. Znajdujące się w Centrum pokoje i pomieszczenia bez barier architektonicznych dostosowane są do potrzeb osób niepełnosprawnych i starszych. Projekt realizowany jest w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014–2020. Realizacja projektu obejmuje okres od 1 października 2018 r. do 30 września 2021 r. Koszty ogółem w projekcie, to kwota 7.542.499,80 zł, z czego wkład własny Gminy Miasta Tarnowa wynosi 554.071,45 zł.

2.2.7. Realizacja Programu Karta Tarnowskiego Seniora.

Program „Karta Tarnowskiego Seniora” jest elementem polityki prosenioralnej realizowanej przez Gminę Miasta Tarnowa od czerwca 2014 r. Program adresowany jest do wszystkich osób w wieku 65+ zameldowanych na terenie Tarnowa. Ma on na celu przede wszystkim wzmocnienie kondycji materialnej seniorów, umożliwiając im korzystanie z szerokiej oferty usług na preferencyjnych finansowo warunkach, a także zachęcenie seniorów do korzystania z różnorodnych i interesujących form spędzania wolnego czasu. Karta Tarnowskiego Seniora uprawnia do korzystania z ulg i zniżek, które oferowane są przez instytucje miejskie oraz podmioty zewnętrzne, komercyjne w kategoriach: edukacja i rozwój, sport i rekreacja, kultura i rozrywka, usługi medyczne, apteki, usługi motoryzacyjne, gastronomia i hotelarstwo, doradztwo, Internet, usługi różne. Na szczególną uwagę zasługują zniżki oferowane przez Teatr im. Ludwika Solskiego, Muzeum Okręgowe, BWA, Centrum Sztuki Mościce, Miejską Bibliotekę Publiczną, a także Tarnowski Ośrodek Sportu i Rekreacji, ponieważ tarnowscy seniorzy najchętniej korzystają z oferty tych instytucji. Szczegółowy wykaz ulg i zniżek znajduje się na stronie internetowej dedykowanej seniorom.

W 2018 r. Kartę Tarnowskiego Seniora otrzymało 437 osób, a od początku Programu do grudnia 2018 r. wydano 2.769 kart. Według danych przekazanych przez Tarnowski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Tarnowie, w 2018 r. do obiektów należących do miejskiej bazy sportowo–rekreacyjnej w ramach Karty Tarnowskiego Seniora odnotowano 7.121 wejść. Do wstępów ulgowych za korzystanie z obiektów Gmina Miasta Tarnowa dopłaciła 27.744 zł.

2.3. Priorytet III.: Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób starszych poprzez integrację międzypokoleniową, aktywizację i rozwój zainteresowań osób starszych.

Cele szczegółowe:

1. Stymulowanie osób starszych do partycypacji w życiu publicznym.
2. Budowanie pozytywnego wizerunku osoby starszej w społeczeństwie.
3. Promowanie i wzmacnianie integracji i współpracy międzypokoleniowej.

Wskaźnik	Wartość wskaźnika
Liczba słuchaczy Uniwersytetów Trzeciego Wieku funkcjonujących na terenie Tarnowa	318*
Liczba uczestników szkoleń dotyczących kompetencji cyfrowych	80

Liczba seniorów uczestniczących w zajęciach sportowych i rekreacyjnych	366
Liczba zadań publicznych w obszarze polityki senioralnej zleconych organizacjom pozarządowym	5
Wysokość środków przeznaczonych z budżetu GMT na realizację zadań z obszaru polityki senioralnej	513.248,34 zł

* Liczba zapisanych słuchaczy

2.3.1. Rozwój i upowszechnianie umiejętności cyfrowych tarnowskich seniorów.

Zadanie realizowane było przez organizację pozarządową Stowarzyszenie „Miasta w Internecie” wyłonioną w drodze otwartego konkursu ofert. Zadanie polegało na prowadzeniu zajęć edukacyjnych mających na celu przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu mieszkańców Tarnowa w wieku powyżej 55 roku życia. W 2018 r. przeprowadzono 73 zajęć edukacyjnych z zakresu korzystania z komputera i Internetu, w których wzięło udział 80 osób. Kwota dotacji pochodząca z budżetu Gminy Miasta Tarnowa wyniosła 29.491,79 zł.

Przez cały okres trwania zadania udzielane były porady dotyczące korzystania z komputera, pozwalające na pogłębienie wiedzy i umiejętności osób uczestniczących w projekcie. Wsparcie w ramach zadania ma charakter trwały, gdyż osoby objęte zadaniem będą nabyte umiejętności rozwijać we własnym zakresie w domu. Dzięki realizacji zadania zostały podniesione kompetencje cyfrowe tarnowskich seniorów i włączenie ich do społeczeństwa cyfrowego.

2.3.2. Tarnowska Rada Seniorów.

Tarnowska Rada Seniorów (TRS) została powołana we wrześniu 2015 r. W skład TRS wchodzi 12 osób wybranych w wyborach, w tym przedstawiciele organizacji pozarządowych i rad osiedli, a także przedstawiciele Rady Miejskiej w Tarnowie i przedstawiciele Prezydenta Miasta Tarnowa. TRS jest organem doradczym Prezydenta Miasta Tarnowa w sprawach dotyczących polityki społecznej Miasta wobec pokolenia 60+. Jest też ciałem o charakterze inicjatywnym, doradczym i konsultacyjnym wobec organów Gminy Miasta Tarnowa, z którymi współpracuje we wszystkich obszarach dotyczących seniorów.

Skład Tarnowskiej Rady Seniorów na lata 2015 – 2019 (stan na dzień 31.12.2018 r.):

Przewodnicząca: Lidia Jaźwińska,

Wiceprzewodnicząca: Grażyna Kondracka,

Sekretarz: Maria Gogojewicz – Pęcherek,

Członkowie: Maria Halina Gawle, Ludwika Gawron, Zofia Grzywacz, Maria Kanior, Danuta Kisielewska, Barbara Koprowska, Maria Papuga, Barbara Sierakowska – Karczewska, Piotr Wójcik.

Celami działalności Rady jest także przełamywanie stereotypów na temat stylu życia i potrzeb seniorów, budowanie wizerunku seniora aktywnego, wspieranie i upowszechnianie różnorodnych inicjatyw realizowanych na rzecz seniorów oraz zapobieganie wykluczeniu społecznemu seniorów.

Dla wzmocnienia działań Tarnowskiej Rady Seniorów powołano cztery zespoły współpracowników reprezentujących różne środowiska senioralne, posiadających wiedzę i doświadczenia z wielu obszarów i zagadnień tematycznych. Osoby te uczestniczyły

w posiedzeniach Rady jako referujący określone zadania, przedstawiające wyniki prac zespołów z prawem głosu doradczego. W 2018 r. zespół ten liczył 12 osób i był dodatkowym wsparciem działań Rady.

W 2018 r. Tarnowska Rada Seniorów podejmowała następujące działania:

- 1) Odbyło się pięć posiedzeń Rady. Ich tematyka była różnorodna i dostosowywana zarówno do zadań wynikających z rocznego planu pracy, jak również bieżących potrzeb i problemów środowisk senioralnych. Odbyło się także 14 posiedzeń Prezydium Rady, które miały charakter działań roboczych przygotowujących posiedzenia TRS, opracowujących potrzebne materiały, dokumenty, analizy, grafiki odwiedzin w środowiskach senioralnych, kontakty z podmiotami zewnętrznymi. Prezydium czuwało nad realizacją przyjętego rocznego planu pracy oraz dbało o właściwą promocję Rady w środowisku.
- 2) Przeprowadzono w IV kwartale 2018 r. badania w środowiskach senioralnych: „Sprawność intelektualna tarnowskich seniorów – kierunki pomocy i wsparcia” oraz „Tarnowska Karta Seniora – dostępność i znajomość ofert partnerów akcji”. Raporty z obu badań zostaną opracowane w 2019 r. i będą dostępne na stronie Urzędu Miasta Tarnowa w zakładce „Dla seniora”.
- 3) Konsultowano z Radą następujące dokumenty: Sprawozdanie z realizacji „Programu Działań na Rzecz Osób Starszych w Mieście Tarnowie na lata 2015 – 2020” w 2018 r., Regulamin i procedurę przyznania tytułów: TARNOWSKI SENIOR 2018.
- 4) TRS odwiedziła wszystkie środowiska senioralne, domy pomocy społecznej i środowiskowe domy samopomocy w Tarnowie. Na bieżąco uczestniczyła w wielu wydarzeniach i przedsięwzięciach organizowanych przez te środowiska. Prowadzony był bieżący i systematyczny monitoring ich działalności.
- 5) Uczestniczono w wydarzeniach, uroczystościach, konferencjach i debatach publicznych, kontynuacja kampanii „Bezpieczny i Aktywny Senior” oraz „Za Starość Waszą i Naszą” – realizowaną przez Rzecznika Praw Obywatelskich, udział w kompanii „Biała Wstążka”, przygotowanie, udział i ocena Tarnowskiego Tygodnia Seniora, udział w Małopolskich Dniach Osób Niepełnosprawnych, w obchodach 100-lecia Odzyskania Niepodległości, jubileuszach zespołów artystycznych: Legato, Fermata, Vena. Seniorzy licznie uczestniczyli we wszelkiego rodzaju wystawach i wernisażach, imprezach sportowych, edukacyjnych, kulturalnych i turystycznych.
- 6) Prezentacja i promowanie dobrych senioralnych praktyk:
  - a) „Seniorzy – seniorom” – wykorzystywanie doświadczeń, wiedzy i umiejętności seniorów. Seniorzy prowadzą we własnych środowiskach zajęcia kulinarne, muzyczne, teatralne i taneczne.
  - b) „Seniorzy – pomagają innym” – w ramach wolontariatu, seniorzy prowadzą zajęcia edukacyjne, opiekują się seniorami, pomagają innym osobom, które potrzebują wsparcia, w klubach pełnione są dyżury podczas których udzielane są różnorodne porady, przyjmowane i rozwiązywane interwencje i problemy.
  - c) Aktywny – twórczy senior – wspieranie i promowanie seniorów, którzy są uzdolnieni w różnych dziedzinach: malarstwo, poezja, literatura, sport, gry planszowe, kulinaria poprzez organizowanie spotkań, wymianę doświadczeń, wystawiennictwo, okolicznościowe wystawy we własnych środowiskach senioralnych i podczas różnorodnych wydarzeń kulturalnych w mieście czy na osiedlach.

- 7) Członkowie TRS uczestniczyli w posiedzeniach Ogólnopolskiego Porozumienia Rad Seniorów, w II Ogólnopolskim Kongresie Rad Seniorów Kraków 2018, Ogólnopolskich Senioraliach 2018, spotkaniach z Rzecznikiem Praw Obywatelskich, w dwóch Konferencjach dotyczących polityki senioralnej zorganizowanych przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej, Kongresie Uniwersytetów III Wieku Nowy Sącz – Krynica 2018, Ogólnopolskim spotkaniu Ambasadorów „Głosu Seniora”, Ogólnopolskim spotkaniu Konferencji Srebrna Gospodarka zorganizowanej przez Małopolski Urząd Marszałkowski, uroczystości Małopolski Senior Roku 2018, Tygodniu Seniora w Rzeszowie, otwarciu UTW w Biłgoraju.
- 8) Realizowano zapisy porozumienia o współpracy z Młodzieżową Radą Miasta Tarnowa.
- 9) Podpisano umowę o współpracy z Fundacją Pracownia Kreatywna oraz Krakowską i Warszawską Radą Seniorów.
- 10) Współpracowano z istniejącymi na terenie miasta Tarnowa klubami seniora.
- 11) Promowano działania tarnowskich środowisk senioralnych na stronach internetowych i portalach społecznościowych. Prowadzono na bieżąco stronę Tarnowskiej Rady Seniorów na Facebooku, gdzie znajdują się wszystkie najciekawsze wydarzenia senioralne, informacje i komunikaty. Tarnowska Rada Seniorów otrzymuje także pomoc od Niezależnego Serwisu Informacyjnego KADR¹.

2.3.3. Realizacja zadań z obszaru sportu.

Gmina Miasta Tarnowa zapewnia ułatwiony dostęp do bazy sportowo – rekreacyjnej dla osób starszych poprzez stosowanie preferencyjnych opłat za korzystanie z usług po okazaniu Karty Tarnowskiego Seniora.

Według danych przekazanych przez Tarnowski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Tarnowie, w 2018 r. do obiektów należących do miejskiej bazy sportowo–rekreacyjnej w ramach Karty Tarnowskiego Seniora odnotowano 7.121 wejść. Do wstępów ulgowych za korzystanie z obiektów GMT dopłaciła 27.744 zł. Gmina Miasta Tarnowa udzielała również wsparcia na realizację zadań sportowych przeznaczonych dla osób w różnym wieku, w tym również dla osób starszych.

Lp.	Oferent	Opis zadania i termin realizacji	Liczba uczestniczących osób starszych
1.	Stowarzyszenie Sportowe „Sokół” Tarnów	Rowerowy Rajd Sokołów Dookoła Tarnowa” – 20 maja 2018 r.	26
2.	PTG Sokół Świat Pracy	Organizacja XIV Biegu Sanguszków oraz V Mistrzostw Tarnowa w Nordic Walking 19 maja 2018 r.	55
3.	Stowarzyszenie Sportowe „Sokół” Tarnów	„Rowerowy Rajd Solidarności Tarnów-Tuchów” – 19 sierpnia 2018 r.	15

¹Powyższe informacje zostały przekazane przez Przewodniczącą Tarnowskiej Rady Seniorów.

*Sprawozdanie z realizacji „Programu Działań na Rzecz Osób Starszych
w Mieście Tarnowie na lata 2015–2020” w 2018 roku*

4.	Stowarzyszenie Sportowe „Sokół” Tarnów	„Jesienny Rajd Rowerowy” – 23 września 2018r.	25
5.	Stowarzyszenie Sportowe „Sokół” Tarnów	„Bieg terenowy Marcinka Cross” – 28 października 2018 r.	10
6.	Tarnowskie Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej	Organizacja zajęć wakacyjnych pn. „Aktywny Senior”, przeznaczonych dla osób starszych, pozostających w okresie wakacji w mieście 1 czerwca – 31 lipca 2018 r.	30
7.	Stowarzyszenie Sportowe „Sokół” Tarnów	Sportowa Niedziela na Marcince” – cykliczne treningi biegowe i rowerowe	15
8.	Stowarzyszenie Sportowe „Sokół” Tarnów	XXIV Puchar Tarnowa w Kolarstwie Górskim – 22 kwietnia, 9 czerwca i 26 sierpnia 2018 r.	35
9.	Stowarzyszenie Sportowe „Sokół” Tarnów	V Bieg na Zamek po Miecz Spycymira – 27 maja 2018 r.	20
10.	Stowarzyszenie Sportowe „Sokół” Tarnów	V Bieg Trzeźwości Tarnów – Tuchów: bieg terenowy, rajd rowerowy i marsz nordic walking – 19 sierpnia 2018 r.	15
11.	Stowarzyszenie Sportowe „Sokół” Tarnów	Realizacja XXVII Tarnowskiego Biegu Leliwitów – 13 października 2018 r.	45
12.	Stowarzyszenie Sportowe „Sokół” Tarnów	Organizacja tarnowskiej edycji Narodowego Biegu Stulecia Odzyskania przez Polskę Niepodległości „Od Bałtyku do Tatr” – XXII Bieg Sokołów	75
Razem:			366

Źródło: Wydział Sportu w Urzędzie Miasta Tarnowa

2.3.4. Realizacja zadań z obszaru kultury.

W Tarnowie większość działań dotyczących kultury realizowana jest przez miejskie instytucje kultury: Biuro Wystaw Artystycznych, Tarnowskie Centrum Kultury, Miejską Bibliotekę Publiczną i Teatr im. Ludwika Solskiego. Część działań realizuje Urząd Miasta Tarnowa (Wydział Kultury i inne wydziały). Natomiast imprezy plenerowe, kameralne lub interdyscyplinarne, w tym przeznaczone dla różnych grup wiekowych, a szczególnie dla seniorów, realizują najczęściej organizacje pozarządowe.

Najważniejsze wydarzenia artystyczne, które odbyły się w Tarnowie w 2018 r., to m.in.:

- 8. Festiwal Paschalny „Musica Poetica”,
- 32. Tarnowska Nagroda Filmowa Festiwal Wybranych polskich Filmów Fabularnych,
- XXV Festiwal Muzyki Odnalezionej,

- Dni Pamięci Żydów Galicyjskich „Galicjaner Sztetl”,
- Zdearzenia 2018 – święto miasta,
- XX Ogólnopolski Festiwal Komедии „TALIA”,
- 8. Międzynarodowy Festiwal Teatrów Tańca „Scena Otwarta” ,
- Festiwal 11th Tarnów Jazz Contest 2018,
- XXIII Ogólnopolski Festiwal Artystyczny dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej – „Śpiewaj z Nami”,
- 15. Festiwal Sztuki ArtFest 2018 im. Bogusława Wojtowicza.

Zadania realizowane na rzecz osób w wieku emerytalnym przez organizacje pozarządowe w 2018 r., to:

- Senioralna Strefa Aktywności Kulturalnej – projekt „Czas wolny z Pegazem w tle” realizowany przez Uniwersytet Trzeciego Wieku przy Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Tarnowie. W trakcie projektu aktywizowano osoby starsze w szeregu przedsięwzięć obejmujących m.in.: wykłady, seminaria, warsztaty muzyczne, teatralne i malarskie. Zorganizowano koncert zespołu FERMATA, widowisko teatralne, wernisaż i wystawę grupy twórczej VENA. Organizowano również spotkania w muzealnym Salonie III Wieku i Klubie Dyskusyjnym. W projekcie wzięło udział 1.450 osób. Na realizację zadania z budżetu Gminy Miasta Tarnowa przeznaczono kwotę 25.387 zł.

2.3.5. Zadanie realizowane w zakresie działalności na rzecz osób w wieku emerytalnym w 2018 r.

Gmina Miasta Tarnowa udziela dotacji na realizację zadań publicznych w zakresie działalności na rzecz osób w wieku emerytalnym. Zadania były zlecane w trybie otwartego konkursu ofert dla organizacji pozarządowych oraz podmiotów prowadzących działalność pożytku publicznego lub w trybie pozakonkursowym.

Lp.	Nazwa organizacji pozarządowej	Tytuł zadania	Kwota dotacji z budżetu GMT w zł
1.	Stowarzyszenie „Miasta w Internecie”	Rozwój i upowszechnianie umiejętności cyfrowych tarnowskich seniorów - Fabryka Przyszłości – centrum edukacji i kreacji cyfrowej w Tarnowie	29.491,79
2.	Stowarzyszenie Medycyna Polska (oferta złożona na podstawie umowy o współpracy partnerskiej pomiędzy Stowarzyszeniem Medycyna Polska, Katolickim Centrum Edukacji Młodzieży KANA, Stowarzyszeniem „Senior na Czasie” oraz Stowarzyszeniem KANON)	Prowadzenie czterech Międzyosiedlowych Centrów Aktywności Senioralnej (MCAS)	400.000
3.	Stowarzyszenie Rodzin Katolickich Diecezji Tarnowskiej	Prowadzenie Klubu Seniora GUMNISKA	9.889,02

*Sprawozdanie z realizacji „Programu Działań na Rzecz Osób Starszych
w Mieście Tarnowie na lata 2015–2020” w 2018 roku*

4.	Stowarzyszenie Rodzin Katolickich Diecezji Tarnowskiej	Prowadzenie Klubu Seniora im. Konstancji Sanguszkowej	48.030,53
5.	Uniwersytet Trzeciego Wieku przy Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Tarnowie	Senioralna Strefa Aktywności Kulturalnej - „Czas wolny z Pegazem w tle”	25.387
Razem			513.248,34

Źródło: Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej w Urzędzie Miasta Tarnowa

3. Planowane nowe formy wspierania osób starszych w 2019 r.

W 2019 r. Gmina Miasta Tarnowa planuje przystąpić do Programu Senior+ w ramach „Wieloletniego Programu „Senior+ na lata 2015–2020 edycja 2019” ogłaszanego co roku przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. W ramach programu rozbudowywana jest sieć Dziennych Domów oraz Klubów „Senior+”. W miesiącu marcu/kwietniu planowany jest nabór otwartego konkursu ofert, w którym o dofinansowanie ubiegać mogą się gminy, powiaty i samorzady województw, stąd też o dofinansowanie ubiegać się będzie również Gmina Miasta Tarnowa. Kontynuowana będzie współpraca z Województwem Małopolskim w realizacji projektu „Małopolski Tele-Anioł”, współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego. Celem projektu jest poprawa jakości życia osób niesamodzielnych poprzez realizację działań na rzecz rozwoju usług opiekuńczych i sąsiedzkich w miejscu zamieszkania oraz usług wykorzystujących nowoczesne technologie informacyjno-komunikacyjne, które umożliwią osobom niesamodzielnym jak najdłuższe bezpieczne pozostanie w ich środowisku.

Ponadto w Tarnowie zauważalny staje się problem starzejącego się społeczeństwa, spowodowany wydłużeniem się życia, przy jednoczesnym spadku liczby nowych urodzeń.

Z powodu niekorzystnych prognoz demograficznych dla miasta Tarnowa przewiduje się w przyszłości zwiększone zapotrzebowanie na placówki i ośrodki wsparcia dla osób starszych, chorych i niepełnosprawnych (m.in. miejsca w domach pomocy społecznej, domach pomocy społecznej dla osób chorujących psychicznie, w środowiskowych domach samopomocy, mieszkaniach chronionych, wsparcie w środowisku zamieszkania). Realizowana w 2019 r. budowa nowego pawilonu w Specjalistycznym Szpitalu im. Szczeklika umożliwi w latach następnych podjęcie starań w celu rozwoju w tej placówce opieki geriatrycznej. Dostrzegana jest także potrzeba wdrożenia działań edukacyjno-profilaktycznych, wspierających potencjał zdrowotny osób starszych.

Tarnowski samorząd podejmuje szereg działań, by wyjść naprzeciw oczekiwaniom osób starszych, dostosowując programy społeczne, a także usługi i produkty do ich potrzeb. W programach i strategiach na przyszłe lata Gmina Miasta Tarnowa uwzględni rozwiązania, które sprawią, że mieszkańcy Tarnowa mimo podeszłego wieku będą mogli jak najdłużej cieszyć się pełną sprawnością i samodzielnością.

*Opracowano: Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej
Urzędu Miasta Tarnowa.*